Трибуна вільного українського слова на вільній американській землі

СВОБОДА — SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Адреса Редакції і Адміністрації: 'Svoboda', 81-83 Grand St., Jersey City, N. J.
Тел: HEnderson 4-0237
УНС: HEnderson 5-8740

РІК LXIII. Ч. 240. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, П'ЯТНИЦЯ, 14-го ГРУДНЯ 1956. П'ЯТЬ ЦЕНТІВ — FIVE CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, FRIDAY, DECEMBER 14, 1956. No. 240. VOL. LXIII.

ПРЕЗИДЕНТ ВЕРТАЄТЬСЯ ДО ВАШИНГТОНУ, НІКСОН ЇДЕ ДО ВІДНЯ

Вашингтон. — З Білого Дому повідомляють, що президент Айзенгавер, відбувши свій відпочинок в Оґесті, Джорджія, вертається в четвер по полудні до Вашингтону, де почне знову своє нормальне урядування. Водночас із цим пресовий секретар Білого Дому Джеймс С. Гаґерті сповістив, що віце-президент Ніксон виїде у вівторок 18 грудня літаком до Австрії, як особистий репрезентант президента Айзенгавера, щоб розглянути і вивчити на місці дальші заходи в справі допомоги для мадярських втікачів. Вернеться Ніксон до ЗДА 23 грудня. Як подає Білий Дім, вернувшись з поїздки до Австрії віце-президент Ніксон звітуватиме Президентові і Конґресові про всі справи, зв'язні з проблемою мадярських втікачів, зокрема про практичні заходи, що їх мали б здійснити ЗДА, щоб полегшити важку ситуацію мадярських втікачів. Відбудеться поїздка в повному порозумінні з урядом Австрії, а якій перебуває сьогодні яких 80,000 втікачів із Мадярщини. В політичних колах вважають поїздку Ніксона дальшим поширенням його політичних компетенцій. — Пресовий секретар Білого Дому подав також до відома, що през. Айзенгавер затвердив повний склад окремого 15-членного Комітету, який діятиме з доручення Президента для координації праці всіх допомогових аґенцій із заходами уряду в справі переселення допущених до ЗДА мадярських втікачів. Почесним головою цього комітету буде Луїс В. Даґлес, колишній амбасадор і голова Мючуел Лайф Іншуренс Компані, головою Трейсі С. Вурґіс, особистий репрезентант Президента для координації мадярської допомогової програми і заступником голови та директором комітету призначений ген. Дж. Л. Коллинс, представник ЗДА до Мілітарної Комісії НАТО.

Айзенгавер знову домагатиметься, щоб ЗДА стали членом Організації для Торговельної Співпраці

Оґеста, Джорджія. — Президент Айзенгавер написав листа до голови Ради Торго[illegible] и Томаса Дж. [illegible], в якому заявив, що [illegible] знову проситиме Конгрес, щоб погодився на членство ЗДА в Організації для Торговельної Співпраці. Ця організація має на цілі керувати Ґенеральним Порозумінням в справі торговельних тариф. Вотсон писав до президента, що тепер збільшується конечність співпраці ЗДА з Організацією для Торговельної Співпраці, бо треба затіснити політичну приязнь ще й економічною співпрацею. На це заявив Президент, що він знову внесе до Конґресу законопроєкт в цій справі, хоч два попередні Конґреси не погоджувалися, щоб ця країна стала членом Організації для Торговельної Співпраці.

„СССР не дотримує жадних міжнародних зобов'язань" — твердить сенатор Істленд

Вашингтон. — Голова Сенатської Підкомісії Внутрішньої Безпеки сенатор Джеймс О. Істленд зайняв становище до ратифікації Совєтами мирового і торговельного договорів із Японією і заявив, що розуміє бажання Японії мирно жити з СССР. Та дотеперішні досвіди показують, що „Совєти не дотримують жадного міжнародного зобов'язання, хіба що воно є для них корисне." Сенатор Істленд твердив, що починаючи з 1917 року СССР не дотримав ані одного договору, заключеного з чужою країною. „Дух Женеви", казав сенатор Істленд, був таким самим обманом, як „дух Тегерану" і „дух Ялти". Совєти радо підписують всякі договори, бо згори знають, що не будуть їх дотримувати.

Вже друга керована ракета „збунтувалася" проти електронічної контролі

Летунська база Едвардс, Каліфорнія. — Керована ракета фльоти „Реґулюс", випущена з летунської бази Едвардс, вирвалася з-під електронічної контролі і залетіла на межу Пустині смерти, де розбилася. Команда вислала за цією ракетою джетовий літак, який мав її взяти під контролю, але ракета летіла з більшою швидкістю, і літак не міг її дігнати. Команда фльоти повідомляє, що це був звичайний пробний лет, який давніше вже сотки разів вдавався, тільки цим разом механізм, який керує ракетою, чомусь перестав діяти зараз після старту ракети. Це вже друга ракета, яка збунтувалася проти „електронічної команди", бо минулої середи, 5-го грудня, це саме зробила ракета летунства „Снарк", яка не йшла за контрольним приладом, тільки полетіла в початковому напрямі і зникла в бразилійських джунґлях. Ракета „Реґулюс" летить із швидкістю звуку, її можна вистрілювати з землі або з корабля. Під час тієї невдалої проби вона пролетіла тільки 120 миль і розбилася в незамешканій околиці.

В АМЕРИЦІ

● **До стейтової асамблеї** в Трентоні, Н. Дж., внесено законопроєкт, згідно з яким цього року мало б бути два нові вільні від праці дні: понеділки 24-го і 31-го грудня. Цей законопроєкт ще не ухвалений.

● **В Буенос Айресі**, Бразилія, приготовили на Різдвяні Свята найбільшу в світі ковбасу: 10 стіп завдовжки, три стопи в обводі і 444 фунти ваги.

● **В Ню Йорку** заарештовано 55-річну Джейн Матін, яка обманула людей на 149,427 долярів. Між іншим, вона продала „скрипки Страдіваріюса", одну з яких купив у неї совєтський скрипаль Дейвід Ойстрах.

● **Професор біології** університету Джанса Гопкінса, д-р Бентлі Глесс заявив, що науковим способом можна виплекати зовсім нову породу тварин, подібно до того, як наука витворює нові види рослин.

● **Бувший кандидат** на президента Адлей Е. Стівенсон вернувся до адвокатської праці у своєму бюрі в Шикаґо. Приймати клієнтів почне він після Нового Року.

● **У Филаделфії 11-го грудня** заладовано 35,000 пачок КАРЕ, які кораблем „Брайтенштайном" відошлють до Німеччини як різдвяні дарунки. В кожному пакунку є 9 фунтів спорошкованого молока, 7 фунтів сиру і 5 фунтів рижу.

● **Командант поліції** в Морісвілі, Па., видав наказ, щоб поліцисти стріляли до тих автоводіїв, які, їдучи з недозволеною швидкістю, не хочуть затриматися на наказ поліції. Минулого тижня переїхав цим містечком автоводій із швидкістю 100 миль на годину.

● **Федеральний суддя** С. Дж. Райен засудив до одномісячного ув'язнення приватного детектива Чарлза В. Гріса за те, що підслухував телефонічні розмови голлівудського пісенкаря Семмі Фейна. Гріс вніс апеляцію і його випущено на волю за кавцією в сумі тисячі долярів.

Демократичні конґресові провідники проти дорадчого партійного комітету

Вашингтон. — Недавно голова Крайового Демократичного Комітету Пол М. Ботлеґ покликав до життя дорадчий комітет, який складається з 20 членів і який мав мати вплив на здійснювання партійної програми в Конґресі. Цей комітет мав дбати про те, щоб демократична програма була поступовіша в порівнянні з дотеперішньою, яку формують демократичні провідники в Конґресі сенатор Линдон Б. Джансон і спікер Палати Репрезентантів Сем Рейбирн. Але багато членів цього дорадчого комітету відмовилися виконувати свої нові функції, і тільки 6 прийняли свої становища. Сем Рейбурн заявив публічно, що не буде працювати в цьому комітеті, а сенатор Джансон мовчанкою висловлює своє невдоволення з нього. Організатори цього комітету мали на увазі те, що республіканці під час цьогорічних виборів здобули більшу скількість голосів в міських районах (досі з демократичною більшістю) і тому хотіли б, щоб демократичні члени Конґресу поступовішими законопроєктами здобували симпатії міського населення. Передбачають, що дорадчий комітет взагалі не почне навіть урядувати.

Рутер приготовляє автових робітників до страйку в 1958 році

Шикаґо. — Голова спілки Об'єднані Автові Робітники Волтер Рутер промовляв на конференції вишколених продавців і заявив, що автові робітники вже тепер мусять приготовлятися до страйку в 1958 році, щоб підтримати домагання своєї спілки до найбільшого в історії підвищення платні. Рутер не сказав, як високе це підвищення має бути, тільки загально заявив, що воно буде велике. Він повідомив, що почнеться широка кампанія за тим, щоб приєднати тисячі урядовців, техніків і інженерів до спілки Об'єднані Автові Робітники. „Ми збираємося здобути найбільші економічні заробітні концесії в історії", — заявив Рутер делеґатам.

Бенсон хоче продавати фармерські продукти країнам за залізною заслоною

Вашингтон.— Секретар рільництва Езра Тефт Бенсон заявив на пресовій конференції, що він знову зголосить в Конґресі законопроєкт про те, щоб можна було продавати надвишку харчових продуктів країнам поза залізною заслоною. Бенсон заявив дослівно: „Ми хочемо скасувати всяку заборону, щоб можна було використати кожну можливу нагоду та позбутися надвишки харчових продуктів в урядових магазинах." Бенсон заявив також, що проситиме Конгрес про продовження ще на один рік закону про продаж харчової надвишки.

Президент Гаїті зрезиґнував внаслідок загального страйку

Порт-о-Прінс, Гаїті. — Президент Гаїті генерал Пол Е. Маґлуар, який був тимчасовим головою держави від четверга 6-го грудня, зрезиґнував із свого становища. Він заявив, що залишає свій пост тому, що загальний страйк спаралізував економіку країни і викликав некорисні для держави комплікації. Тимчасовим призидентом став головний суддя Найвищого Суду Йосиф Немур Пієр-Луїс, згідно з гаїтською конституцією. Представник армії генерал бриґади Антуан Левелт заявив, що армія буде виконувати накази нового тимчасового президента. Генерал Маґлуар був президентом цієї муринської франкомовної республіки до 6-го грудня, коли скінчився його уряд. Тоді він проголосив себе тимчасовим головою держави аж до найближчих виборів, але населення не погоджувалося на його диктатуру і при допомозі страйку спричинило його резиґнацію. Він має виїхати до Парижу.

ЗУАДК відкриває своє бюро в таборі у Форті Кілмер

Филаделфія. — У зв'язку з договоренням відповідних властей з п'ятьма загальнокрайовими допомоговими організаціями в справі переселенчої акції мадярських втікачів до ЗДА, а між ними із Злученим Українським Американським Допомоговим Комітетом, голова ЗУАДКомітету д-р В. Галан, керівничка бюра ЗУАДК-ту в Ню Йорку панді А. Курило і пані К. Пелешок, відвідали в середу 12 ц. м. перехідний табір мадярських іміґрантів на терені Форту Кілмер в стейті Ню Джерзі. Відбувши нараду з військовим командантом Форту Кілмер, вони дістали дозвіл на відкриття бюра ЗУАДКомітету в таборі, при чому відразу приділено ЗУАДК-ві відповідне приміщення. Директор того льокального бюра буде д-р В. Шандор. За підписаною умовою, ЗУАДК перейняв спонзорство над 240 втікачами. Між ними є деяка кількість карпатських українців. ЗУАДК звертається цією дорогою до українських мешканців з околиці Форту Кілмер — місцевостей Ню Бpансвік, Меточен і ін., — щоб вони зголосились до помочі у виконанні цих нових завдань ЗУАДК-ту, які доказують велике довір'я, що ним втішається ця наша харитативна централя в урядових колах цієї країни та в світі.

ВЕСЬ ВИКОНАВЧИЙ ОРГАН УНРАДИ У ВІДСТАВЦІ

Мюнхен. — Українське Інформаційне Бюро повідомляє, що 5 грудня 1956 през. УНР в екзилі д-р Степан Витвицький прийняв димісію голови Виконавчого Органу С. Созонтова, яку він зголосив був своєю заявою ще 6 листопада ц. р. Тоді ж зголосив свою димісію і член Виконавчого Органу інж. Ф. Пігідо, яку теж прийнято. Як уже раніше повідомлено, подались до димісії також урядуючий заступник голови ВО інж. С. Довгаль і д-р М. Хробак. Всіх членів дотеперішнього складу Виконавчого Органу д-р С. Витвицький просив продовжувати виконувати покладені на них обов'язки до сформування нового Вик. Органу.

За отриманими вірогідними інформаціями, більшість партій, заступлених в УНРаді, зажадали скликання 4-ої сесії УНРади на 18-го січня 1957 р. Тому, що і голова УНРади і його заступник зреклись були своїх становищ, а весь Виконавчий Орган знаходиться у стані димісії, то в Державному Центрі УНР за кордоном настала повна провізорія, яку має закінчити власне найближча сесія. Існує тенденція, щоб по суті поладнати всі найістотніші спірні й персональні справи ще перед сесією, щоб сесія Національної Ради стала радше маніфестацією єдности, ані ж ареною нових суперечок і взаємних докорів.

СОВЄТСЬКИЙ КАТ СЄРОВ — ФАКТИЧНИЙ ВОЛОДАР МАДЯРЩИНИ

Будапешт. — Генерал Сєров, формально совєтський міністер „внутрішньої безпеки", фактично командант політичної поліції, чи пак колишнього НКВД або потім МВД, є тепер насправді диктатором на Мадярщині, зосередивши в своїх руках всю політичну і військову владу — повідомило радіо за вістками з Відня, отриманими від останніх втікачів з Мадярщини та від закордонних представників у Будапешті. Офіційний мадярський комунікат заявив, що „48-годинний ґенеральний страйк, який мав спричинити неспокій і паніку, не вдався. Праця ведеться у більшості фабрик". Тим часом урядовий мадярський часопис „Непсабадшаґ" описує цілу низку сцен, які вказують на повний успіх проголошеного робітничою радою Будапешту, безпосередньо перед її розв'язанням і арештуванням більшости членів, ґенерального страйку на останній вівторок і середу. Перед деякими фабриками стояли страйкарі, повідомляючи робітників про страйк, — в одному випадку на вулиці Будапешту буцім то кинено ручну ґранату в автобус, що був у русі, після чого завмер цілий автобусовий рух у місті. Будапештська преса признає теж, що ось, напр., у копальнях вугілля в Печ „від жовтня не було ніякої праці". Інша вістка каже, що після закінчення генерального страйку робітники вернулися до фабрик, але фактично не працюють. Збільшується хвиля арештувань. Офіційно проголошено, що тих яких судитимуть за законом про винятковий стан, „автоматично засуджуватимуть на смерть". Загальний образ такий, що Мадярщина потопає в політичному і господарському хаосі та у большевицькому терорі.

Польські робітники вимагають, щоб Совєти вивели свої війська з Мадярщини

Варшава. — Антисовєтські демонстрації, що почалися кривавими заворушеннями з Щеціні, перекинулися теж і на інші міста в Польщі. 30,000 робітників познанських фабрик, зокрема фабрик льокомотив фірми Цеґельскі, схвалили резолюцію з осудом совєтської інтервенції на Мадярщині і домагаються негайного виведення совєтських військ із мадярської території. У своїй резолюції познанські робітники пропонують, щоб на Мадярщину вислати війська держав Варшавського Пакту або війська Об'єднаних Націй. Водночас із цим познанські робітники звернулися до Гомулки, щоб він підтримав справу мадярських борців за волю. Антисовєтські демонстрації були теж у Вроцлаві (колишній Бресляв) та в інших провінційних містах, де відбулися демонстрації студентів і зудари з поліцією. Як подає польська комуністична преса, в Щеціні, де демонстрації були найбільш бурхливі, ув'язнено 88 осіб. Познанські робітники загрозили, що якщо їхні вимоги не будуть здійснені, то вони вишлють свою резолюцію безпосередньо до ОН на руки Ґенерального Секретаря Даґа Гаммершилда і доведуть зміст її до відома польського народу з допомогою радіо і преси. Резолюцію цю схвалено у зв'язку з протестаційним страйком мадярських робітників.

У Парижі радять над взаємною консультацією між членами НАТО

Париж. — На конференції 15-х міністрів закордонних справ членів НАТО найважливішою справою стала — за твердженням часописів — проблема постійної тісної політичної консультації між усіми державами, членами НАТО. Прийнявши в цьому напрямку внесення „комісії трьох мудрих мужів" — як її названо, — а саме міністрів закордонних справ Канади, Норвегії і Італії, Пірсона, Лянґе і Мартінон, — та погодившись, що брак попередньої консультації став причиною цілої кризи у зв'язку з воєнною виправою Англії і Франції проти Єгипту, не можна було проте відразу погодитись на певну форму щодо дальшої конечности такого тісного політичного зв'язку. Так напр. державний секретар Доллес звернув увагу, що коли б настала негайна небезпека для Формози, то ЗДА не може прийняти на себе зобов'язання спершу сконсультуватись з усіми членами НАТО, бо прийшла б необхідність негайної воєнної дії. Другою поважною темою нарад була проблема дальшого підходу до Єгипту. Першою вимогою всього Заходу є негайне прочищення Суезького каналу. В цій справі керівним чинником від Заходу є американський спеціяпрацювати і дійти до якогось ліст емер. ген. Раймонт Вілер, який тепер перебуває в Єгипті. Він має до розпорядження м. і. цілу фльотилію відповідних англо - французьких кораблів в Порт Саіді, але мабуть єгипетський президент Нассер зі шкодою для справи „принципово" не хоче користати з них. Це висунуло знову проблему, чи вдасться співпрацювати і дійти то якогось порозуміння з Нассером, який був властиво головною причиною англо - французької виправи проти Єгипту.

Японія стала 80-им членом Об'єднаних Націй

Об'єднані Нації. — На засіданні Генеральної Асамблеї в середу 12 грудня 1956 11 членів Ради Безпеки одноголосно поручили Генеральній Асамблеї прийняти Японію до ОН. Формальне прийняття відбудеться на найближчому засіданні. Совєтський Союз, який на попередній сесії заклав „вето" проти прийняття Японії, у відплату за опротестування національним Китаєм прийняття Зовнішньої Монголії, голосував тепер у користь Японії, з уваги на те, що саме в цьому місяці ратифіковано японсько-совєтську умову про закінчення воєнного стану між тими державами і нав'язання між ними дипломатичних взаємин. Зараз після того Рада Безпеки відкинула совєтський внесок на прийняття Зовнішньої Монголії. „За" висловилися тільки 4 держави, а то: СССР, Юґославія, Іран і Перу, „проти" національний Китай і Куба, а стримались від голосування З'єдинені Держави, Англія, Франція, Австралія і Бельгія. Навіть, коли б національний Китай не заклав був свого „вета" (він має право „вета" разом із чотирма іншими великодержавами), то совєтський внесок був би перепав, бо для його важности треба би найменше сімох голосів „за". Делеґат ЗДА пояснив, що він тому стримується від голосування, що ЗДА принципово не користають в Раді Безпеки з свого права „вета", але в цьому випадку вважають, що Зовнішня Монголія не має дійсних атрибутів суверенности, лише є совєтським сателітом. Японський обсерватор в ОН Тошіказу Казе склав коротку заяву з подякою для ЗДА й тих інших держав, які підтримували були віддавна заходи Японії щодо членства в ОН. Японський міністер закордонних справ Шіґемітсу прибуде в суботу до Ню Йорку, щоб узяти участь в сесії Генеральної Асамблеї.

ОБ'ЄДНАНІ НАЦІЇ ОСУДИЛИ СССР ЗА ПОЯРМЛЕННЯ МАДЯРЩИНИ

Об'єднані Нації. — 55 голосами проти 8 голосів тільки комуністичних країн і при 13-х голосах азійсько - африканських країн, Юґославії і Фінляндії, Генеральна Асамблея виразно засудила Совєтський Союз за його поведення у відношенні до Мадярщини та ще раз закликала його відкликати свої війська з Мадярщини під доглядом Об'єднаних Націй. Великою моральною поразкою Совєтів і погіршенням їх позиції в широкому світі вважається той факт, що ні одна з „невтральних" держав, ані навіть Юґославія чи Афґаністан, не голосували разом з совєтським бльоком, а Бірма і Цейльон, які в попередніх резолюціях щодо Мадярщини, стримувались від голосування, тепер голосували разом із величезною більшістю Генеральної Асамблеї за резолюцію. Чотири невтральні країни — Індія, Бірма, Цейльон і Індонезія, — які спершу зголосили були резолюцію, щоб генеральний секретар Гаммершилд виїхав до Москви і переговорив із совєтським урядом справу відкликання совєтських військ з Мадярщини, відкликали ту резолюцію. Над подібною резолюцією Австрії навіть не голосовано. Совєтський віце-міністер закордонних справ Васілий Кузнєцов зголосив внесок, щоб поставити на денний порядок нарад Генеральної Асамблеї точку про „інтервенцію З'єдинених Держав в домашніх справах держав демократії і їхню підривну діяльність в тих державах". Аркадій Соболєв, пояснюючи ту совєтську скаргу, вказував, як на „доказ", на здогадну північно - американську інтервенцію в Гватемалі в 1954 році, коли скинено про-комуністичний уряд Якова Ґузмана. Еміліо Ареналес Каталян негайно різко зареаґував на той большевицький виступ. Він ствердив, що на території Гватемалі не було ані одного американського вояка, коли тим часом на Мадярщині совєтські війська, озброєні найважчою наземною зброєю, повбивали тисячі мадярських громадян. Серед членів Об'єднаних Націй нема ще ясного погляду, що слід буде зробити, коли й тепер Совєти знехтують цілком цію останньою резолюцією ОН. Кубинський делеґат д-р Еміліо Нунез Портуандо заявив, що він підожде кілька днів, після чого зголосить внесок на викинення мадярської делеґації з цілої цієї сесії та підготовлятиме таку саму акцію у відношенні до совєтської делеґації.

Німецькі комуністи заходяться біля створення нового Комінтерну

Берлін. — Німецькі комуністи під проводом свого першого секретаря, віце-прем'єра сателітної Східньої Німеччини, перейняли на себе — за очевидним благословенням Москви — ролю ініціятора й організатора нового Комінформу, що постав був у 1949 році на місце розв'язаного під час американсько-совєтського воєнного союзу Комінтерну та був розв'язаний 18 квітня ц. р. на знак згоди з Тітом. Репрезентанти німецьких комуністів їздили в цій справі до Праги і осягнули „повну згоду" з чеськими комуністами. Після того чеська комуністична делеґація їздила до Східньої Німеччини, а за нею приїхала туди делеґація болгарських комуністів. 29 листопада ц. р. східньо-німецька преса була повна статтей у честь альбанських комуністів з нагоди 12-роковин захоплення комуністами влади в Альбанії. Німецькі комуністи стоять твердо при Москві та проти Тіта й усіх „тітоїстів". Пояснюється це не так ідеологічними міркуваннями, що їх різні ульбрихти можуть змінювати, як сорочку, як свідомістю своєї повної залежности від Москви та її військової сили, бо коли б тільки забрались зі Східньої Німеччини совєтські війська, то комуністична влада зникла б там буквально через ніч. У Сх. Німеччині є тепер 22 совєтські дивізії.

Джіласа засуджено на три роки в'язниці за критику закордонної політики Тіта

Београд. — Београдський Окружний Суд засудив Мілована Джіласа, колишнього віце-президента Югославії на три роки в'язниці за критикування в західній пресі закордонної політики режиму Тіта. Водночас із цим суд після 10-хвилинної наради відкинув прохання звільнити Джіласа з в'язниці, в якій він перебуває від 19 листопада, до часу затвердження його присуду. Оборона плянує внести до Найвищого Суду Сербії відклик від засуду. Процес Джіласа тривав всього 12 годин — від 8-ої години увечорі. Формально Джіласа засуджено на два роки в'язниці, додаючи йому ще один рік невідбутої (припиненої) кари після його процесу в січні 1955 року, на якому Джіласа засуджено теж за протидержавну пропаґанду. Представники єґославської і закордонної преси не мали можливости стежити за відбуванням процесу, бо суд відбувався за замкненими дверми і журналістів допущено тільки на читання акту обвинувачення і присуду. Джіласа засуджено конкретно за його інтерв'ю з представником французької Пресової Аґенції, опубліковане дня 29 жовтня і за його статтю про кризу світового комунізму, надруковану в американському антибольшевицькому журналі „Ню Лідер" дня 19 листопада.

В СВІТІ

● **Сім румунських легкоатлетів** з репрезентаційної дружини Румунії на Олімпійських ігрищах в Австралії „вибрали свободу" й замешкали разом із 46 мадярами, які залишились в Австралії. Думають, що таких втікачів буде ще більше. Совєтський корабель „Грузія", який привіз був змагунів, відплив із Сиднею без стюардеси Ніни Паранюк, яка перша „зникла", пішовши до зоологічного саду в Мелборні „на прохід".

● **Американський консул** у Відні видав уже 6,400 віз для мадярських втікачів, допущених до ЗДА за РРАктом, який вигасає з кінцем цього року. 15,000 інших утікачів „запрошено" прибути до ЗДА „на поруку", що уряд подбає згодом про затвердження їх приїзду Конґресом, бо покищо нема для них законної квоти.

● **До Юґославії** втекло буцімто 859 мадярів. З них — за твердженням Юґославії — 133 особи хочуть переїхати до ЗДА, а 300 до інших країн. Що буде з рештою — невідомо. Велику „партію" ніби добровільних репатріянтів юґославська влада відставила назад до мадярського кордону, не допустивши до них представників Міжнародного Червоного Хреста та представників преси.

● **Д-р Гелен Кім**, на чолі південно - корейської делеґації, прибула до Об'єднаних Націй і подала петицію за підписами 10,000,000 корейців, чоловіків, жінок і дітей, щоб Південну Корею прийняли до ОН.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays and holidays (Saturday and Monday issues combined) by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J., on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає і не зобов'язується повертати незамовлені матеріяли.

Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

НАША ПОЛІТИЧНА РЕПРЕЗЕНТАЦІЯ

З ініціятиви Білого Дому, себто Президента, відбулись у Вашинґтоні минулого понеділка, 10-го грудня, спеціяльні наради, у висліді яких створено при Білому Домі окрему президентську Конференцію для Порозуміння між Народами та її постійний Секретаріят із цілим рядом відділів. У нарадах взяло участь 75 представників 33-ох національних груп в Америці, в тому числі й української, які разом репрезентують 35 мільйонів населення країни. Ця Конференція поставила собі за ціль: „Заохочувати до продовжування активности існуючих етнічних і національних груп, давати їм пропозиції, спричинитись до обміну ідей між ними та координувати прямування поодиноких груп для запевнення гармонії в змаганні до спільної мети". Ці завдання і цілі не обмежуються до внутрішньо-американських справ, але скеровані також і на змагання до кращого порозуміння та кращої співпраці Америки з усіми народами світу. Тим то створена Конференція та її Секретаріят зокрема співпрацюватимуть і служитимуть радами та порадами існуючій при Державному Департаменті відомій Інформаційній Аґенції, яка й має за головне завдання поширювати в світі правду про Америку. Очевидно, що в такій акції репрезентації поодиноких національних груп у цій країні можуть віддати велику прислугу, бо ж вони найкраще розуміють психіку, стан, аспірації і цілі тих народів, з яких самі походять і з якими кровно зв'язані.

Усе це підкреслює важливість етнічних груп в Америці і їхню ролю в американській політиці, як і увагу, з якою сьогодні ставиться до цих груп Президент і вся країна. Очевидно, що під цим кутом нам необхідно ставитись і до нашої політичної репрезентації, якою є Український Конґресовий Комітет Америки, нам треба докласти всіх зусиль, щоб цю нашу репрезентацію розбудувати, закріпити, надати їй ще більшого авторитету. На це ми маємо багато вже використовуваних і ще не використаних можливостей. Очевидно, що першою з них є підтримка праці УКК та всіляких його акцій, підтримка активна, в першу чергу масовими і щедрими внесками та пожертвами до Народного Фонду.

З другого боку, нам треба постійно перевіряти й поліпшувати працю цієї нашої репрезентації, треба позбутись групових і особистих пересудів, треба змагати до того, щоб виключити з нашого поступування все те, що спричиняється до творення суспільного маразму, бо, ніде правди діти, він поступово починає між нами проявлятись. Нам треба створити якнайкращі передумови для розвитку, для поліпшень, для проґресу.

Такий проґрес ми можемо запевнити собі в першу чергу максимальною жертвенністю, з одного боку, а здоровою і речовою критикою нашого кожночасного стану і кожночасної активности — з другого. Громада, що дає, має право і повинна вимагати. Коли так ставити справу, то сьогодні наші вимоги не мали б більшої підтримки в нашій жертвенності. Минулої суботи, 8-го грудня, Рада Директорів УКК обговорювала справу бюджету. Але як можна проявити більшу сміливість у плянуванні, коли всі пляни й пропозиції мусять стискатись у тісних рямках, що не переступають навіть суми 100.000 долярів. Критичні завваги про те, що приблизно половина з тієї суми йде на адміністрацію, цілком оправдані і справедливі, але також цілком правильне становище, що ті адміністраційні видатки можна відсотково наполовину зменшити не їх скорочуванням, бо скорочувати нікуди, але збіркою вдвоє більшої суми.

Це не виключає, що можна мати всілякі побажання і критичні завваги вже й тепер. І ми їх маємо. Ревізії потребують публікації УКК, ревізія необхідна в репрезентації УКК у Вашинґтоні, де ту репрезентацію виконує індивідуально одна людина, голова УКК, який навіть свого телефону не подав до телефонічної книжки, щоб його „люди не турбували своїми справами", дармащо на ту репрезентацію він одержує без обов'язку розрахунку перед суспільністю понад 400 долярів місячно, себто п'ять відсотків всього бюджету УКК; потрібна перевірка нашого відношення та нашої активної допомоги українським політичним акціям в Европі і т. п. У Вашинґтоні, наприклад, уже давно повинно бути якесь українське інформаційне бюро, з телефоном, підручною бібліотекою, взагалі повинна бути якась станиця, куди можна було б передавати, чи звідки можна б діставати відповідну інформацію і з якої можна було б вести кожночасні політичні акції та репрезентації.

Таких і подібних справ є більше, але як можна братись за їх розв'язку, коли наша жертвенність з року на рік не збільшується? Як можна ставити вимоги і укладати пляни, коли немає фондів на їх здійснення? Даймо нашій політичній репрезентації фонди, даймо їх якнайбільше, бо це основне і для переведення тих поліпшень та вдосконалень, які необхідні для того, щоб поставити цю нашу репрезентацію на висоті її збільшених завдань та можливостей.

МІЖ КАПІТОЛЕМ І БІЛИМ ДОМОМ...

ЦІННІШЕ ЗА ПЕРЕМОГУ

Здається, що з усіх промов, які доводиться говорити кандидатові на президента, суб'єктивно найтрудніша та, в якій він признається до поразки. Скільки надій, плянів, скільки особистих амбіцій, скільки доброї волі служити своєму народові розвіялось протягом одної короткої, нервової ночі... І тоді, коли реалізація великої втрати приходить людині в найбільшій натузі, як трудно стояти перед публікою, як трудно говорити взагалі і як трудно знайти слова, щоб, признаючи особисту поразку, не признати поразку справи.

Немає ради... Не може бути двох президентів, не можуть два противники осягнути найвищий уряд у державі, бо він — єдиний. Мусять розвіятися особисті амбіції й пляни одного з них. Таке право змагань...

Коли Стівенсон програв вибори в 1952 році він щиро повторив за Линколном: „Застарий, щоб плакати, але занадто боляче, щоб сміятись".

А цього року сказав своїм зібраним прихильникам, коли вислід виборів став безсумнівним: „А щодо мене — хай не буде сліз..." Так, сльози такий дуже особистий хоч людський, вислів почувань, що не годяться як реакція перед публікою.

Через місяць після виборів Стівенсон проголосив, що вертається до своєї адвокатської практики й не думає більше кандидувати. Так само вернувся до приватного життя попередній двократний невдалий кандидат Дюї з Ню Йорку. Так відходять люди, що не стали вибранцями народу...

Немає сумніву, що вони мають на це право. Але здається, що це тільки один аспект справи. Здається, що це незгідне з ідеєю демократії, як влади народу, щоб вибранці великої частини народу відходили так на свої хутори. Немає в тому ні справедливости, ні публічної користи, щоб, разом з особистими амбіціями людини, пропадали безкорисно її здібності, знання, концепції, ідеї, добра воля, чи, нарешті, нею здобуте довір'я і популярність серед народу.

Правда, більшість голосів заявилась за другим кандидатом на найвищий і єдиний уряд в країні. Але чи свідчить це про непопулярність переможеного? Коли Дюї програв був Рузвелтові в 1944 році, він все таки дістав понад 22 мільйони голосів (проти Рузвелтових 25 мільйонів), отже більш, як мав переможний през. Гувер у 1928 р. Стівенсон дістав у 1952 році 27 мільйонів голосів, тобто більше як будь-коли мав такий популярний Рузвелт (Айзенгавер мав тоді майже 34 мільйони). В останніх виборах мав Стівенсон понад 25 мільйонів голосів проти 34.500.000 Айзенгавера. Дев'ять мільйонів — це велика різниця, але все таки цих понад 25 мільйонів дають коло 42 відсотків голосів. А ці десятки мільйонів голосів не даються даром: вони даються за віру й переконання, що даний кандидат гідний найвищого уряду країни і провідництва народом, що він був би корисний і потрібний на цьому становищі. Президент Айзенгавер, приймаючи оплески за тріюмф, сказав: „Голос виборця був даний не тільки за одиницю; він був даний за принцип й ідеали, які ця одиниця і її співробітники репрезентують".

У виборчій кампанії противники-кандидати проголошували свої ідеї, свої погляди на внутрішню чи зовнішню політику, пропонували такий чи інший шлях. Виборець вибрав людину і ці, нею голошені кличі, і, вибравши згідно з своїм переконанням, пішов голосувати. У висліді — одна людина і з нею її кличі здобули перемогу через демократичну селекцію більшости голосів. Але ось питання: чи перемога більшости — і то відносно невеликої — узасаднює, щоб погляди меншости пішли повністю в забуття разом з людиною, що їх репрезентувала? Зокрема, чи згідне це з демократичною засадою участи народу у владі?

Здається, що демократія повинна дати вибранцеві меншости більш справедливу нагоду постояти за ідеї чи концепції, ніж дає на це середовище, наставлення й методи виборчої кампанії.

Тому, здається, роля неуспішних кандидатів не повинна кінчатися з виборами. Вона повинна продовжуватися у свого роду провідництві офіційної опозиції, тої конструктивної, що так заслужилась в британському парляменті. Хай мають вони офіційне становище, хай може будуть тільки моторами своїх партій, але хай не відходять із своїми особистими розчаруваннями до свого приватного бизнесу. Занадто цінні вони одиниці, щоб пропадали для громади.

Була вже дискусія про те, щоб бувшим президентам надавати конституцією титул і право досмертних, т. зв. загальних сенаторів (сенатор ет лардж), щоб дати їм можливість своїм досвідом служити далі. Труман сподівався ще стати таким сенатором, але покищо пише спомини за добрий гонорар. В історії два президенти служили ще в Конґресі після закінчення свого високого уряду: Джан Квінсі Адамс — у Палаті Репрезентантів, і Ендрю Джаксон в Сенаті. Гувер ціле своє життя, після закінчення каденції, присвятив службі людству (харчова допомога Европі) і був головою Комітету Плянування Реформи Виконного Уряду.

Бо існують суспільні уряди і позиції (навіть позиція невдалого кандидата на президента), які є не тільки особистою кар'єрою, але й великим зобов'язанням. Хто сягнув по найвищий уряд у країні і дістав довір'я та виборчі голоси майже половини виборців країни, — прийняв на себе це зобов'язання. Він повинен мати формальну нагоду виконувати це зобов'язання і після дня виборів. Цю нагоду слід було б дати йому найвищим законом або бодай звичаєм.

Адлей Стівенсон, прощаючись після виборів, сказав: „Є речі цінніші як політична перемога". Це, наприклад, демократичне право на боротьбу. І ось виборча кампанія дає нагоду проголошувати ідеї; але тільки нормальний процес демократичного правління дає нагоду боротись за реалізацію цих ідей. І власне право на цю боротьбу цінніше як політична перемога.

юст.

Микола Галій

НАСАДЖУВАННЯ МОСКВОФІЛЬСТВА В ГАЛИЧИНІ

На Академічній Сесії, що відбулася 10 листопада ц. р. з нагоди з'їзду колишніх студентів львівських високих шкіл, була виголошена цікава доповідь п. н. „Львів — осередок громадсько-політичного життя". У цій доповіді п. В. Мудрий, крім національно-політичного, культурного і соціяльного стану українського народу в Галичині, згадав і про москвофільський рух та його трибуну, москвофільську газету „Слово".

Тому, що небагато громадян української національности, особливо з молодої еміґрації, знають про те, як у Львові в 1861 р. почалось видання москвофільської газети „Слово" яке проіснувало до 1887 року та яке завдання мала ця москвофільська рептилька на українському ґрунті, вважаю за доцільне подати кілька джерельних документів про цю протиукраїнську диверсію. Ця справа може й не мала б сьогодні ніякого суттєвого значення і її не варто було б взагалі видвигати, якби не те, що до цієї протиукраїнської конспірації була втягнена не лише горстка збаламучених осіб українського громадянства, і не якісь там незнані типи з „обрусительного" „Союзу Русского Народу", але, і то головно, високопоставлені та відповідальні чинники внутрішньої й зовнішньої політики царської Росії. І саме це є важливим і суттєвим, щоб пригадати українському громадянству і вказати, якими шляхами дістався на галицьку землю москвофільський рух і яких метод уживали царські імперіялісти для „обрусения" українського народу. Крім того, це речі важливі для історії наших визвольних змагань, і їх треба зберегти, поки вони ще не припали порохом забуття.

Як виявляють документи „Тайной части III Отделения С. Е. И. В. Архив Революции", у Москві в 1876 р. Комісія в справах „пресечения украинофильской пропаганды" ухвалила щорічно видавати Площанському, редакторові „Слова", що виходило у Львові, по 2.000 австрійських ґульденів. З цього приводу між Петербурґом, Києвом, Віднем і Варшавою провадилось листування такого змісту:

Шеф жандармів генерал Потапов до мін. Юзефовича:

„В каком размере полагали бы Вы назначить пособие издающейся в Галиции газете „Слово", а также каким путем и на чье имя должно быть высылаемо это пособие"? (Архив Революции и внешних сношений в Москве Дело о пресечении малороссийской пропаганды за 1875 г. Нр. 85, стр. 591).

Відповідь Юзефовича Потапову:

„Я думаю, что 2000 гульденов было бы умеренным значением. Доставление этой субсидии, я полагаю, всего удобнее поручить нашему венскому посольству". (Лист з 5 червня 1876).

Рішення Міністерства Внутрішніх Справ III В. і Міністерства Фінансів ар. 73-76 в справі видавництва „Слова" у Львові:

„В 27 день июня 1876 года, по всеподданейшему докладу генерал-адьютанта Потапова, последовало высочайше соизволение о назначении издательству, выходящей в Галиции газеты „Слово", в виде обеспечения ее существования, ежегодного пособия в размере 2000 австрийских гульденов с тем, чтобы сумма эта ежегодно была отпускаема из Государственного Казначейства в 3-е Отделение Собственной Его Императорского Величества Канцелярии".

Справа пренумерати і розповсюдження газети „Слово":

Варшавський генерал-губернатор, Куцебу в докладі подає:

„Газета ,Слово' вообще распространена весьма мало. В 1878 г. было всего 15 подписчиков, в 1879 — 14, в 1880 — 17 в том числе 2 экземпляра для моей канцелярии и 1 для Русского Собрания."

Після кількох докладів і переписки між міністерствами і губернаторами про те, чи варто далі фінансувати „Слово", запало рішення:

Рішення генерал-губернатора в Києві, Черткова:

„Из полученных ныне от губернаторов представлений видно, что газета ,Слово' в Подольской губернии вовсе не получается, в Волынской выписывается только один экземпляр ее, а в Киевской губернии газета эта за последние три года имела 5-8 подписчиков. Но, будучи горячей защитницей русской народности и православия, постоянно борясь против сепаратистских стремлений украинофильской партии, употребляя русский язык, газета эта могла бы быть полезна для дела русской народности в Галиции, и в этом отношении вполне заслуживает поддержки со стороны русского правительства."

Генерал-губернатор: Чертков

Акт з 24 липня, Нр. 3385."

Ми навели кілька документів з таємних архівів московської охранки. Ці документи були вміщені в книзі „Заборона українства 1876 р." У цій науковій праці її автор, молодий учений, секретар ВУАН, Федір Савченко, на підставі московських архівів, змалював історичний розвиток суспільних рухів на Україні в добі найбільшої московської реакції. В 1930-их роках книжка була знищена, а автор її був заарештований і засланий на Соловки, де й загинув.

Документи, що їх ми навели брутальні, як брутальні факти, що творять їх зміст. Вони вказують, якими методами послуговувалися царські імперіялісти в боротьбі з українством, з'ясовують одну, страшну й трагічну в своїх наслідках, сторінку розбишацької політики Москвоії супроти українського народу. Методи боротьби Юзефовича, Потапова й інших ідеологів московського самодержавія ні в чому не поступались перед методами Булґаніна і Хрущова, ідеологів большевицького самодержавства. Підлість, брутальна брехня і широко закроєна провокація у одних і других. Одним і другим йде не тільки про політичну перемогу над українством, їм іде про русифікацію та асиміляцію України. Тому в Росії, яка б вона не була, царська чи большевицька, реакційна чи ліберальна, завжди гулятиме брехня й провокація, що є головними арґументами пануючої касти в її боротьбі з українством.

Пам'ятати про це ми зобов'язані.

ТЕНЕТИ СОВЄТСЬКОЇ АҐЕНТУРИ

Мюнхен, Німеччина. — Совєтська аґентура повела останнім часом широку підривну і розкладову акцію серед української еміґрації в Европі, в усіх майже її осередках. Акція ця ведеться дуже різними способами і з дуже різним підходом, залежно від місцевих обставин та від сили і зорганізованости українських громад.

У Франції існує кілька осередків совєтської пропаґандивної роботи. В Парижі займається нею один з колишніх українських театральних діячів. Він заснував і веде підприємство, в якому продає книжки виключно совєтського видання і яке є водночас осередком говореної просовєтської пропаґанди. Власник не минає нагоди, щоб вести прихильну Совєтам аґітацію. Подібний більший осередок совєтської підривної роботи існує в Марселі. По менших містах большевицькі аґенти ходять просто по хатах українських еміґрантів і аґітують за поворот „на родіну" та проти українських незалежних громадських і політичних організацій. Наслідком їх роботи треба вважати деякий занепад українських громадських і професійних організацій. Наприклад, Український Робітничий Синдикат, що був колись найсильнішою українською самостійницькою організацією, втрачає членів, і це йде впарі з послабленням діяльности відділів. Трапляються також випадки виїзду „на родіну". Недавно виїхав колишній член УПА з родиною, після нього — співробітник адміністрації одного з націоналістичних часописів. Треба все ж таки ствердити об'єктивно, що серед української еміґрації „поворотці" це тільки одиниці, чого не можна сказати про росіян. На посилення совєтофільських настроїв серед еміґрації у Франції багато вплинула донедавня коекзистенційна політика Москви, яку прихильно приймали на Заході. Впливає на це також зневіра, мовляв, війни не буде, Совєтський Союз міцніє та набуває все більшого значення, отож нема чого боротися з большевизмом. Інше діло, що останні події, зокрема в Мадярщині, впливають на зміну цих настроїв.

Совєтські аґентурні заходи помітні теж серед української еміґрації в Бельгії. Існує там Об'єднання Совєтських Громадян, яке нараховує до 2.400 членів. В той же час стара і заслужена українська незалежницька організація, Український Допомоговий Комітет в Бельгії, нараховує всього яких 300 членів. Більшість з-поміж членів просовєтського Об'єднання творять жінки, які під час і після війни, працюючи в Бельгії, поодружувалися з бельгійцями. Вони мають можливість відвідувати своїх рідних в Україні, і для полагоджування справ їхніх поїздок в Україну в совєтській амбасаді є окремий урядовець — Василь Угенко, колишній вуглекоп, що прибув до Бельгії з Марселю. За інформацією проводу УДК, мало виїхати з Бельгії останнім часом „на родіну" яких 120 родин, більшість закарпатці. Совєтофіли діють тут широко, ходять безупину поміж людьми, аґітують і роздають їм літературу. Збоку національно свідомих українців і національних організацій не зустрічають відповідної протидії. Пробував повести деяку протиакцію представник Американського Комітету Визволення Олександер Мельбарадіс, який приїздив у Бельґію з Мюнхену, але єдиним конкретним наслідком тих відвідин було надсилання українським еміґрантам органу АКВБ, виданого російською мовою п.н. „Общее Дело", що українців тільки зразило.

Багато складніше виглядають прояви совєтської аґентурної діяльности в Німеччині, де українські громадські установи й організації сильніші і краще зорганізовані. Тут совєтські аґенти ведуть уже скомплікованішу роботу. З одного боку намагаються розкласти українську інтеліґенцію та їх ідеологічні й політичні осередки, а з другого — ведуть широку пропаґандивну акцію з допомогою добре редаґованих летючок і видань. Осередком цієї роботи є просовєтська організація „Дніпро", яка веде цілком свобідно свою діяльність і останнім часом піднесла якість своєї роботи. З допомогою летючок вона відгукується на всі актуальні еміґраційні справи і прояви українського еміґраційного життя. Ця організація намагається виступати із своїми зверненнями навіть до священства Української Автокефальної Православної Церкви, називаючи цю Церкву „візантійською".

Окремою проблемою в Німеччині є активність деяких видатних діячів з-поміж української еміґрації, які своїми переконаннями і поглядами підсилюють совєтофільські тенденції в низових еміґрантських колах. Вони цілком ясно і відкрито вітають „лібералізаційні зміни" в Совєтському Союзі, твердять, що їм треба сприяти і заявляють, що якби ці зміни поширилися, то, вони готові „зробити з того відповідні ви-

(Закінчення на стороні 3-ій)

М. Л.

АНДРІЙ ЧАЙКОВСЬКИЙ

(3)

Чайковський таки справді „завернув бики". Зажадав від УПТ звороту рукопису, одержавши повний текст рецензії. Відносно цього факту писав до проф. Огієнка:

„Пишуть так, як до кравця, що продав вшиту вже свитину, та бажають вже не поправки, а перекросиння і перероблення, і, мені здається, лише тому, що забагато прийшлося б платити авторського гонорару. Та я ніколи на „обсталюнок" не писав і не буду писати. Хотіли б викроїти таке, щоб я з слідуючими частинами ніяк не міг дати собі ради". (11 вересня 1925).

Чайковський часто мав клопоти з видавцями й критиками. На одних і других часто жалівся проф. Огієнкові. Ось уривок іншого листа:

„Ви, Дорогий Професоре, певно помітили, що видавці, назагал беручи, першоклясні визискувачі, глитаї, що письменника обдерли б зо шкури. Недармо назвав їх Жеромскі* „видлавці". Пишуть до мене любенькі листи, що є потреба на таку а таку книжку, а коли візьмеш їх запрошення серйозно і зайдеш з ними в переговори, тоді ставлять такі безсоромні бажання, що й плюнути гидко. Це йому задовге, це не так написане, це задорого, а він думав щось дешевенького добути, і т. ін. От я либонь і не обійдуся без судового процесу з видавцем „Панича", бо не хоче платити. „Корнієнко" загачений, Бог знає, як довго..." (28 березня 1927).

Відносно критиків наведемо ще такий характеристичний фраґмент з листування:

„Чи читали, Пане Професоре, дві критики на наші історичні повісті взагалі? М. Рудницький в „Ділі" і якийсь псевдонім в „Новому Часі" потрактували мене „пер нон ест", не згадуючи про мене ні словечка. А другі мої товариші по фаху повиходили з-під цих критиків так, як людина, що забіжить необережно в пасіку під рійку, не ослонивши лиця. Всякому щось бракує. А я гадаю собі, що, хотячи сьогоднішніх критиків вдовольнити, треба усі персонажі повісти повісити за голови догори ногами. Такий автор буде цікавий, дотепний, загадочний і незвичайний, і з'єднає собі маску критиків. Знаєте, Добродію Професоре, про таке мале звірятко іхпаймон, що страшно нищить крокодилячі яйця. Природники називають їх найбільшими ворогами крокодилячого роду. Ще гіршим ворогом письменницького роду є двоножні іхпаймони, звані критиками. Вони не тільки халасують новознесене літературне яєчко, але і самого автора." (21 січня 1930).

* польський письменник.

Це правда, що критики у свій час мало приділяли уваги творам Чайковського, що письменника дуже боліло і він носився з думкою кинути перо. Не зробив цього, дякуючи популярності своїх творів серед молоді і дякуючи листам молодих читачів до автора, листів повних подяки і признання. Оцінили належно твори Чайковського педагоги, впроваджуючи їх у список обов'язкової лектури для учнів середніх шкіл. Справді, вартість повістей Чайковського, особливо історичних, можна зміряти найкраще душею дитини, силою тієї емоції, яку переживає дитина при читанні книжки.

Підсовєтські українські видавництва, в час українізації майже не передруковували творів Чайковського. Якщо вже щось друкували, то радше з побутових творів. Історичні — очевидно — були небезпечні. От, наприклад, через Клима Поліщука, який 1926 р. виїхав у підсовєтську Україну, Чайковський передав повість „На уходах". Державне Видавництво України спочатку погодилося видати твір, але пізніше відмовилося. В додатку довгий час мовчало на запитання Чайковського. Щойно 1927 року, коли до Харкова виїхав Кирило Студинський на правописну конференцію, Чайковський просив його полагодити справу видання „На уходах". Студинський привіз відповідь, що ДВУ не може видрукувати цього твору, бо в ньому, мовляв, забагато Бога й молитви. Не вийшло Чайковському з Совєтською Україною і в іншому задумі, а саме: переробив письменник своє оповідання „Козацька помста" на сценарій до фільму і передав його через Волод. Блавацького, який у 1927 р. виїжджав до Харкова до театру „Березіль". Блавацький мав зв'язатися з кіностудією в Україні і домовитися про використання сценарію для фільму. Успіху, однак, не добився. Згадаємо, що Чайковський носився з думкою накрутити фільм в Німеччині, і виготовив такий самий сценарій з „Козацької помсти" в німецькій мові. Але й з цього задуму нічого не вийшло.

Хоч літературні критики мало приділяли уваги Чайковському, громадянство завжди пам'ятало про письменника, доказом чого є ювілейні святкування його літературної праці. Згадаємо два більші святкування з нагоди 40-х роковин літературної творчости — один, влаштований Товариством Письменників і Журналістів у Львові в грудні 1928 р., а другий — українським громадянством міста Коломиї в березні 1929 року. Письменник тепліше згадував коломийські святкування. Не диво, бо під час ювілею у Львові трапився інцидент, який глибоко вразив Чайковського. Радянофіл Антін Крушельницький у своєму слові, зверненому до Чайковського-ювілята, „порадив", щоб він зломив перо і перестав писати. Виступ Крушельницького був — розуміється — інспірований совєтським консулом у Львові на те, щоб заломити психічно Андрія Чайковського і спаралізувати його творчий дух, що так дуже впливав на патріотичне виховання української молоді. Вражений Чайковський по-мужньому переніс біль і пера не кинув, свідомий свого основного завдання: дати українській молоді джерело пізнання бувальщини у легкій і цікавій формі, защепити любов до всього рідного, додати молоді гарту в змаганні за кращу майбутність українського народу.

(Кінець)

МОЇЙ ДРУЖИНІ *)

Спасибі тобі,
мое сонечко,
За промінчик твій —
щире словечко!
Як промінчика
не здобуть притьмом,
Слова щирого
не купить сріблом.

В слоту зимную,
в днину мглистую
Я дорогою йду
тернистою,
Кого я любив,
ті забулися,
А з ким я дружив —
відвернулися.

Відвернулися
та й цураються,
З труду мойого
посміхаються.
В порох топчуть те,
що мені святе,
А недоля й тьма
все росте й росте.

Важко дерево
з корнем вирвати,
Друга давнього
з серця вигнати.
Важко в пітьмі йти,
ще й грязюкою,
Де брехня сичить
вкруг гадюкою.

Та як радісно
серед трудного
Шляху темного
і безлюдного
Вгледіть — світиться
десь оконечко,
Так у горю нам —
щире словечко.

То ж за дар малий,
за безцінний твій,
Що мов цвіт скрасив
шлях осінній мій,
За той усміх твій
навдосліД журбі —
Спасибі тобі!
Спасибі тобі.

ІВАН ФРАНКО

*) Вірш з року 1887 знайдений в рукописній спадщині Поета і присвячений його дружині Ользі Хоружинській - Франко.

Петро Пуцило,
Екзекутивний Директор „Тризуба" (Трайдент)

ДО НАШОГО БАНКУ ДАЛЕКО!

За останніх 6 літ будівельна індустрія переходить кризу за кризою. Вона завжди потребувала багато грошей, потребує їх і тепер. Вона хоче позичати гроші на розбудову домів й індустріяльних заведень. Вона хоче позичити всі гроші, які є до розпорядимости, ба навіть більше. Їй завжди замало грошей. Але вона не є сама. Кредиту жадають теж торговельні підприємства. Кредиту хочуть міста, села і збірні громади на розбудову великої експанзії мешканців і розбудову економії. На протязі часу одного покоління Америка доходить до збільшення людности величини Англії і Франції взятих разом. За цей саме час Америка хоче подвоїти весь життєвий стандарт країни. Американська індустрія потребує 46 більйонів долярів річно на розбудову. Створення одного лише варстату праці для одного робітника коштує 12½ тисяч долярів. Будівельна індустрія хоче позичити досить грошей на будову стільки домів річно, скільки тепер мають разом міста Лос Анджелес і Филаделфія. А в 1965 році вона схоче багато грошей, щоб в тому році побудувати нове місто величини Лос Анджелес, Филаделфія, Балтімор, Бостон й Оклагома Сіті — усі разом. В тому самому році треба буде 50 більйонів долярів річно на нові морґеджі.

І тут саме приходимо до початку нашої теми. Є великий попит за грішми й серед українців. Вони теж є частиною Америки, вони теж будують нові доми або купують старі чи нові доми, фарми, склепи і т. п.

Приблизний підрахунок для шикаґівської української громади на підставі американської статистики такий: Громада буде потребувати 3,500 нових морґеджів на купно чи побудову домів, пересічно вартости 13,000 дол., разом громада буде в 1957 році потребувати 45½ мільйона долярів кредиту. Звичайно, що гроші десь треба дістати, а їх щораз тяжче дістати. Американські банки дають кредити лише на нові або в доброму стані доми і в добрій околиці. На схід від Кедзі евню і на полудне від Фульортен, нема охочих банків чи морґеджових інституцій давати морґеджі. Їх відсотки тепер 5½ — 6%. Правда, багато українців, старих і нових емігрантів, держать гроші в банках на 2%, багато ощаджують в щадничих спілках таких як „Тризуб" (Трайдент), що платять 3% від ощадностей, Тризуб платить 3½% від вкладів. Отже ті люди, що є вкладчиками банків чи спілок, можуть дістати морґеджі таки в них. Такий бо є написаний закон, що член банку чи спілки є перший, а стороння людина на дальшому пляні. Отже з браку довільної готівки, банкові інституції вибирають клієнтів, бо для всіх грошей не вистачить. Щоб для всіх вистачило грошей на позички, треба, щоб люди вдвоє більше щадили, як це було в 1955 р., а на це немає надії. Отже прийде до того, що люди перестануть купувати хати, бо не буде кредиту.

Шикаґівські українці, головно новоприбулі, кинулися масово купувати доми. Викуповують старі доми, які довго ждали купця і діждалися. Переплачують їх, але як нема безробіття і чинш люди платять, то сплатиться скоро морґедж і втрати не буде. В разі фінансового краху було б зле, але на крах не заноситься і такого вже в Америці не буде. Настали нові часи і нові форми безпеки проти фінансових катастроф. Але прийде час, що забракне для них грошей, забракне морґеджів. А шикаґівські українці ощаджують річно 32 мільйони долярів. Рахунок такий: кожний працюючий міста Шикаґа ощаджує пересічно 1,040 дол. річно. На 30 тисяч працюючих шикаґівських українців зі загального числа 60 тисяч, їх ощадності виносять приблизно 32 мільйони річно. Де є 32 мільйони?

На це питання можна найкраще відповісти по перечитанню статті д-ра Я. Падоха у „Свободі" з дня 31 жовтня п. з. Потрібна фахова порада. І там і в нашому випадку наші люди довго не думають, а несуть гроші куди попало, бо до свого банку задалеко! Приходять до нашої Спілки Тризуб наші люди з просьбою про позичку на купно хати. А „Тризуб" в таких самих клопотах, як й інші американські інституції. Має замало ощадностей, а за багато клієнтів на позички. Якби мав тих 32 мільйони долярів річно, що їх ощаджує українська спільнота в Шикаґо, вистачило б грошей для всіх. Було б теж досить грошей, бо було б з чого давати на всі радіові години, всі газети, всі церкви, народні інституції і т. п. А до нашого банку не є далеко, бо в „Тризубі" ощаджують люди поштою з Аляски, Гавайських островів і всіх 48 стейтів Америки. Тому „Тризуб" (Трайдент) росте і новий, всього 3 роки тому збудований будинок, вже замалий. На засіданні дирекції в місяці жовтні рішено добудувати ще новий льокаль на сусідній парцелі, що сусідує з „Тризубом". А в додатку, як можна твердити, що до нашого банку задалеко, коли з Норт-Сайд чи Борн-сайд це всього 6—8 миль. А вкінці як далеко до банку щадити, то чому не є далеко прийти і старатися про позичку. Я певний, що наші люди не думають про ті речі, але треба думати. Треба стати членом свого банку і помогти собі і другим українським громадянам в разі потреби позички. А є підстави думати, що тих позичок українці будуть потребувати дуже багато, бо добробут Америки піде далі вперед.

ВРАЖЕННЯ З КРУГОСВІТНЬОЇ ПОДОРОЖІ

ДОПОВІДЬ ПРОФ. М. О. ВЕТУХОВА

16 листопада 1956 року в Українському Літературно - Мистецькому Клюбі в Ню Йорку відбулась доповідь проф. М. О. Ветухова. Доповідач зазначив, що цього вечора він обмежиться загальними враженнями з подорожі по Японії і трьох скандинавських країнах. Про два міжнародні генетичні конґреси (в Копенгагені і Токіо), в яких проф. Ветухів брав участь, він доповість пізніше, на конференції УВАН у ЗДА.

Проф. Ветухів сказав, що Японія, її природа, люди, звичаї, зробили на нього величезне враження. Він не береться робити вичерпної доповіді про цю країну, а лише розповість про те, що він бачив.

Коло 80-ти мільйонів людей замкнені на островах і живуть у постійній небезпеці. Японцям постійно загрожують землетруси і тайфуни, зазіхання інших народів. Природа Японії прекрасна: синє море, гори, водоспади. В цих умовах виробився своєрідний тип людини. Проф. Ветухів може суб'єктивний, але йому впали у вічі такі риси японців: сміливість, відданість праці, ідеї, родині, порядність, енерґійність та ініціятивність. Для японців характерна беззастережна віра в долю, віра в те, що не особисте життя, а тяглість поколінь, вирішує долю і народу, і родини, і людини. Тому японці не цінять життя і не бояться вмерти. Може звідси велика увага до генетики і високий ступінь розвитку цієї науки, що вивчає закономірності спадковости. Тут з Японією можуть конкурувати хіба ЗДА та Англія.

Для японців характерне сполучення емоцій з розумом, вони надзвичайно тонко відчувають і розуміють природу, мистецтво. Театр, малярство, дуже популярні і дуже інтимні: натяки, півтони, пастельні кольори. Одна з традиційних розваг в Японії — зібратись гуртом десь у садку і мовчки дивитись на місяць.

Більшої працездатности, як у японців, проф. Ветухів ще не зустрічав. До того ж вони надзвичайно здібні до тонкої роботи. Вони неперевершені, наприклад, в оптиці, у виробі найделікатніших інструментів. У науці японці мають великі досягнення у розвитку техніки праці під мікроскопом, у дослідах клітини.

Університети і наукові установи в Японії є на високому рівні. До міжнародного генетичного конґресу були влаштовані спеціяльні виставки, які показали останні досягнення Японії в застосуванні генетики в практиці. Показано виведені на підставах генетичної науки високопродуктивні та різноманітні сорти чаю, рижу, породи риб. Підібрано матеріяли досягнень у шовківництві, у виведенні різноманітних квітів та городини. Проф. Ветухів згадав, що він бачив, наприклад, редиску вагою до 30 кілограмів. Застосовуючи генетику в птахівництві, японці вивели, наприклад, кур з хвостами завдовжки в 7,3 метри.

Японці взагалі приділяють велику увагу біології, розуміють місце людини в загальному процесі життя. Викладання біології добре поставлене в середній школі і пересічний японець має фундаментальні знання з цієї науки. Проф. Ветухів зазначив, що японський імператор є одночасно відомим біологом і має досягнення в цій науці. Також є біологом і принц-спадкоємець.

Для японців є характерна жвавість розуму і різнобічна зацікавленість. Після доповіді вони обступають лектора і засипають його питаннями. Японці дуже скромні і привітні, постійно всміхаються. Гостинність їх особлива — гість є священою особою. Церемоній у взаєминах японців багато. Наприклад, всі зустрічі і привітання супроводяться кількаразовими низькими поклонами.

Згадавши про найпоширеніші в Японії релігії — буддизм і шінто — проф. Ветухів ствердив, що серед японців є близько півмільйона християн, в тому числі і православні. В Токіо є великий собор Японської Православної Церкви.

Японці зберігають стародавні звичаї в обрядах, одежі, їжі. Багато людности ходить у своєрідному японському одязі, але в той же час японці завоювали всі осяги сучасної цивілізації і в багатьох випадках піднесли їх на рівень вищий, ніж у тих країнах, звідки запозичили. Так наприклад, засоби сполучення в Японії — підземки, автобуси, потяги — комфортабельні, прекрасно організовані, на високому рівні з технічного боку.

Проф. Ветухів коротко зупинився на своєму перебуванні в скандинавських країнах, сказавши, що ці країни зробили на нього враження високим рівнем життя, цивілізацією, але одночасно вразили певним консерватизмом. Наукові досягнення в цих країнах високі і були цікаві зустрічі з колеґами-ученими.

Л. Д.

● З Содбуру, Онтаріо, повідомляють, що в авті, яке застрягло в снігу, згинуло 7 осіб: три дівчини, три хлопці та старша жінка. Гадають, що вони отруїлися газом, який наповнив авто, присипане снігом.

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

Міннеаполіс, Мінн.

Вшанували 100-річчя Ів. Франка.

18 листопада, о 6 год. вечора, в приміщенні школи св. Боніфація, відбулася, влаштована Міннеапольською Філією УККА, Академія, присвячена пам'яті нашого великого поета, письменника, науковця, публіциста і громадського діяча І. Франка.

Після короткого вступного слова Управи Філії п. М. Гіпського з доповіддю про життєвий і творчий шлях І. Франка виступив проф. П. Плювак. Промовець вдало розкрив на тлі тогочасних невідрадних суспільних відносин в Галичині образ великого каменяра — борця, який все своє життя, не покладаючи рук, працював і боровся за кращу долю свого покривдженого народу. Він згадав мотиви поетичних та прозових творів Франка, його наукові праці над пам'ятками старої української літератури (апокрифами, леґендами), статті з галузі психології творчости, переклади з античних та сучасних европейських мов, поетичні твори, і його цікаву доповідь вислухали присутні з непослабною увагою.

Концертова частина цього разу була дуже скромна. Хоч український Міннеаполіс має кілька добрих хорів і дириґентів та непересічних співаків-солістів, але всі намагання Управи Філії заохотити їх до участи в Академії, не мали жадного успіху. З тим більшим признанням мусимо тут відмітити самовіддану працю двох наших солісток, які ніколи не відмовляються і завжди приходять з допомогою — п-ні О. Бринь та п-нни Є. Берецької. Панна Берецька виконала „Місяцю-князю" (муз. М. Лисенка) і „Пісня моя" (муз. Січинського), пані О. Бринь — досить тяжке для виконання бравурне „Вівере Мементо" (муз. Г. Хоткевича) та разом з п-нною Берецькою, дует „Не забудь, не забудь" (муз. М. Лисенка). Виконання всіх цих точок було на високому мистецькому рівні і слухати спів було справжньою естетичною насолодою. Особливо тепло авдиторія сприйняла з піднесенням і настроєм виконаний дует „Не забудь, не забудь".

Акомпаніювали по черзі п-ні О. Бринь та п-ні Шмідт.

Було ще кілька добрих деклямацій. П-на Л. Міньковичпродеклямувала „Пролог" до „Мойсея", п. Т. Ш. — „Каменярі" і п-ні Є. Коцюба гумористичну „Пісню про красу".

Культ - освітній референт філії УККА п. О. Филипович влаштував досить цікаву виставку, на якій виставлено старі та нові видання творів І. Франка (еміґраційні, галицькі та совєтські), різні часописи, присвячені Франковій річниці, переклади його творів на англійську та німецьку мови, а також ноти до слів його поезій. Йому пощастило дістати для виставки два раритети: видану Франком у Львові в 1903 р. „Антологію" української лірики від смерти Шевченка під назвою „Акорди" (власність Міннеапольської публічної бібліотеки!) та „Зів'яле листя", вид. 1910 р. (власність п-ні М. Процай).

Сцену прикрашено по мистецькому портретом І. Франка (робота нашої поетки О. Лятуринської) — на тлі українських килимів з рушниками.

В заключному слові секретар Управи Філії п. М. Дербуш висловив подяку всім учасникам, а також тим особам, які в той чи інший спосіб допомогли перевести це, загалом вдало, Франкове Свято.

Прибуток з Академії призначено на допомогу нашим головним науковим установам: УВАН та НТШ.

Публіка, як звичайно, „не дописала". Порівнюючи невелика заля школи св. Боніфація не була навіть виповнена.

О. Ф.

Ставайте членами Українського Народного Союзу, а тим самим і спільниками 18 мільйонового майна організації.

Тенети совєтської аґентури

(Закінчення зі стор. 2-ої)

сновки". Ці діячі починають говорити, що еміґрація — це даремна розтрата сил. Вони висловлюють навіть думку, що українській еміґрації ліпше було б не активізуватися на протисовєтському полі, бо це може припинити „лібералізаційну політику" в Совєтському Союзі, а то й спричинити нову хвилю терору поза залізною заслоною. Деякі українці, навіть з-поміж свідомої інтеліґенції, приймають всі „зміни" в Совєтах досить безкритично, а дехто починає солідаризуватися з еміґраційними „неокомуністами".

На посилення таких настроїв і тенденцій впливає й зневіра серед провідних кіл української еміґрації, розсвареність і непорозуміння (спричинювані часто і спритно самою ж совєтською аґентурою), неактивність та байдужість.

Невесело представляється справа також в Австрії. У Відні, наприклад, совєтофіли починають пролазити в деякі українські середовища. Допомагає їм у цьому те, що Совєти дозволяють декому з-поміж українців, поселених у Відні, відвідувати своїх рідних в Західній Україні, зокрема у Львові.

Взагалі совєтська аґентурна робота серед українських еміґрантів в Европі іде трьома різними шляхами. Перший шлях — це розклад ізсередини, підсування думок і поглядів не надто ворожих до большевизму та Совєтського Союзу і викликування цілком вже конкретних совєтофільських тенденцій. Другий шлях — це робота з допомогою аґентів, які пролізають в українські організації та установи і ведуть дуже тонку, інколи цілком непомітну діяльність в напрямку скріплювання просовєтських настроїв. Третій шлях — дозвіл широкого особистого листування, а то й поїздки українських еміґрантів для відвідування своїх рідних на Україні. Для цієї мети встановили Совєти у своїх амбасадах і консулятах в Німеччині і Австрії навіть окремих урядовців, завданням яких є давати еміґрантам поради, допомогу та інформації. Свою роботу проводять совєтські аґенти інколи і в цілком самостійницьких середовищах, і навіть під самостійницькими гаслами.

Факт, що загал української еміґрації в Европі знає ці трюки і підступи та виявляє проти них відповідну відпорність. Тим не менше на довшу мету большевицька підривність могла б мати деякі успіхи і тому треба відповідно протидіяти. Вважаємо, що це повинно бути справою не тільки українців в Европі, але й в Америці, бо йдеться не тільки про одну чи другу українську людину, але й про українську визвольну справу.

О. Н.

УКРАЇНСЬКА ВІЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК У ЗДА

(11½ Вест 26 вул., Н. Й.)

повідомляє, що в суботу 15-го грудня 1956 р., о 7-мій год. веч., в приміщенні Академії відбудеться засідання Комісії УВАН для Вивчення Переволюційної України і Совєтського Союзу. Доповідь зробить Юрій Адріянович Лавриненко на тему: „Національне питання на XX З'їзді КПРС і після нього". Вхід вільний.

• ПОВІДОМЛЕННЯ •

НАУКОВЕ ТОВАРИСТВО ім. ШЕВЧЕНКА

302-304 Вест 13та вул., Ню Йорк

В суботу, 15-го грудня 1956 год 6-та веч., точно відбудеться доповідь Проф. Романа Придаткевича на тему: „Українська народня творчість, як підстава національного музичного мистецтва".

Гостям раді.

В неділю, 16-го грудня 1956

в Українській Православній Церкві св. Володимира при 14-ій вул. в Ню Йорку буде відслужена після Служби Божої

ПАНАХИДА

по світлій пам'яті

АНДРІЄВІ ЛІВИЦЬКОМУ

ПРЕЗИДЕНТОВІ УНР.

Представництво ВО УНР.

РЕПРЕЗЕНТАНТИ КАДАРА ВИХОДЯТЬ З ОН

„Представник" совєтського ставленця на Мадярщині Яноша Кадара — комуністичний „міністер закордонних справ" Імре Горват (перший з правого боку за жінкою) покидає із членами мадярської комуністичної „делеґації" сесію Генеральної Асамблеї ОН. Цей „вихід" мав бути протестом проти натаврування Совєтів за аґресію супроти Мадярщини.

Чу Ен-лай признається, що в червоному Китаю було антикомуністичне повстання

Калькутта. — На пресовій конференції, що її відбув китайський комуністичний прем'єр Чу Ен-лай під час своїх відвідин у Калькутті (Індія), один з кореспондентів поставив йому питання, чи відповідають правді повідомлення про антикомуністичну революту в Тибеті. У відповідь на це Чу Ен-лай заявив, що йому про таку революту нічого невідомо і що бути може ці вістки стосуються недавньої збройної революти в провінції Шехван, де відбувся зудар між урядовими військами і повстанцями. Цей зудар був — за словами Чу Ен-лая — спричинений „непорозумінням політики й інтенцій" комуністичного уряду серед населення. Революту цю здушено, і сьогодні у згаданій провінції панує спокій.

Робітничі спілки не відповідають за кривоприсягу своїх урядовців

Вашинґтон. — Найвищий Суд вирішив, що робітнича спілка не може відповідати за те, що її урядовець склав кривоприсягу, заявивши, що не належить до Комуністичної партії. За кривоприсягу, згідно з законом, відповідає та особа, яка її допустилася, а робітнича організація не сміє з цього приводу тратити своїх прав та привілеїв. Крайова Рада Робітничих Відносин хотіла обмежити права спілки Міжнародні Копальняні Робітники за те, що її секретар-скарбник Моріс Трейвіс склав був кривоприсягу, заявляючи, що не є комуністом.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА. — Т-во „Дністер" 430 Відд. повідомляє членів, що кінцевий побір складок за 1956 рік відбудеться: в суботу, 15-го грудня, в Укр. Клюбі при 23 і Бравн вул., о год. 7-9 веч.; в неділю, 16-го грудня, в Укр. Клюбі при 847 Н. Френклин вул., о год. 11:30 до 1:30 по пол. З огляду на кінець року і річні розрахунки, просимо всіх наших членів про вирівняння складок за грудень і всіх залеглостей. — Р. Дяків, О. Бакай, Р. Книш.

САҐІНАВ, МІШ.—Річні збори Т-ва Укр. Клюб 309 Відд. відбудуться в неділю, 16-го грудня, о год. 2-ій по пол., при 205 N. Warren St. Обов'язком всіх членів бути на тих зборах і вибрати новий уряд на рік 1957. Теперішні урядники звітуватимуть за біжучий рік. — П. Кобас, секр.

КУРТІС БЕЙ, МД. — Б-во св. Арх. Михаїла Відд. 55 повідомляє, що річні збори відбудуться в неділю, 16-го грудня, о год. 2-ій по пол., в церковній залі 1506 Church St. Проситься прийти, вислухати звіту за минулий рік та вибрати управу на рік 1957. Вкладки за цей місяць можна буде заплатити перед зборами і також можна буде зложити пожертву на пресовий фонд „Свободи" і „Веселки" хто ще до цього часу не переслав особисто. — Д. Стельмах, предс.; Ф. Демчук, кас.; А. Ціздин, секр.

ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА. — Б-во св. Василія Відд. 339 повідомляє членів, що річні збори відбудуться в суботу, 15-го грудня, о год. 7-ій веч в домі Укр. Громади при 3322 Н. Лавренц вул. Просимо всіх членів, місцевих і позамісцевих прийти на збори і вирівняти членські вкладки а також вибрати нову управу на 1957 рік і просимо привести нових членів до вписання до УНСоюзу. — Т. Треннич, предс.; М. Палько, кас.; С. Лупацій, секр.

МАГАНОЙ СИТІ, ПА. — Відділ 305 Запорозька Січ, повідомляє членів, місцевих і позамісцевих, що річні збори відбудуться в неділю, 16-го грудня, о год. 11:30 зараз по другій Службі Божій. Повинність кожного члена прийти, вирівняти свої залеглості, щоб не перетягати, довгів на другий рік. Буде звіт урядників за минулий рік і вибір урядників на рік 1957. — Н. Ватіг, предс. і кас.; М. Гентош, фін. секр.

САВТПОРТ, КОНН. — Т-во ім. Т. Шевченка Відд. 84, подає до відома всім членкиням і членам, що річні збори відбудуться в неділю, 16-го грудня, о год. 4-ій по пол., в залі У. Н. Дому, 279 Кінґс Гайвей Вест, Савтпорт, Конн. Буде справоздання за цілий рік і вибір управи на рік 1957. Проситься всіх прибути на час і вислухати справоздання і інші справи, які будуть на деннім порядку. — О. Куян, предс.; М. Ґудзік, кас.; П. Дудко, секр.

ПАССЕЙК, Н. ДЖ. — Т-во ім. І. Франка 97 Відд. повідомляє своїх членів, що річні збори відбудуться в неділю, 16-го грудня, о год. 2-ій по пол., в приміщенні шкільної залі Укр. Правосл. Церкви при 45-47 Hope Ave., Passaic, N. J. Присутність всіх членів обов'язкова. На зборах почуємо звіт урядників та контр. комісії, буде вибір нової управи на 1957 рік, якрівнож схвалення пляну праці на наступний рік. — П. Величко, скр.

• РОЗШУКИ •

Пошукую 38-річного сина ЮРІЯ ЗВАРИЧА, що пропав під Бродами. Хто мав би яку вістку, прошу писати на адресу:
ANTON ZVARYCH
826 Tripoli Street
Pittsburgh 12, Pa.

В. Шостак пошукує своїх односельчан і знайомих Параню і Андрія Кузяка, Ілька Макуха та Івана Ситника (Волиняк), Миколу Сусяка і Михайла Бабія. Хто знав би про них, прошу ласкаво писати на адресу: W. Shostak, 432 E. 5th St., New York 9, N. Y.

✝

Ділимося з Рідними, Приятелями і Знайомими сумною вісткою, яка наспіла з Рідних сторін, що 10-го жовтня 1956 р. відійшов у вічність Наш Найдорожчий шваґер

бл. п. Д-р МИХАЙЛО МУРИНЮК,

Лікар в Снятині та довголітній директор Снятинського шпиталя.

Оставив в смутку дружину Надію з Скоробогатих, дочку Уляну і внука Юрчика.

Хай Рідна Гуцульська земля буде Йому легкою!

РОМАН СКОРОБОГАТИЙ з Родиною.

Ню Йорк в грудні 1956 р.

✝

Ділимося сумною вісткою з Рідними, Приятелями і Знайомими, що 5 грудня 1956 р., о год. 12:50 упокоївся в Бозі Наш Найдорожчий Муж і Батько

бл. п. СТЕФАН ХАНДОГА

проживши 69 років.

бувший залізничний урядник в Стрию (Західна Україна) та член довоєнних українських культурно-освітніх товариств.

Похорон відбувся в суботу, 8-го грудня, о год. 9-ій рано з похоронного заведення Петра Яреми до церкви св. Юрія і на St. Raymond's Cemetery, Bronx.

Покійний оставив у смутку дружину Марію, дочку Мирославу і синів Едварда і Ярополка.

Чужа Земля, Наш Дорогий Мужу і Батьку, хай буде Тобі легкою.

Вічна Тобі Пам'ять!

✝

В щоденний суєті сует, одержали спізнену вістку і разом з усіма сумуємо по тяжкій втраті Нашого Приятеля і Кума

бл. п. ОЛЕКСАНДРА КИРИЧЕНКА

Висловлюємо наші найглибші співчуття горем прибитій родині.

Доля не судила Йому побачити вільною Його Україну, яку він гаряче любив.

Молимось за вічний спокій Його Душі. Хай чужа земля буде Йому легкою.

ВОЛОДИМИР ДУБНЯК
МАРІЯ —дружина
ІРИНА, ВСЕВОЛОД — діти.

✝

Посмертна Згадка

Funeral services for LODIK SHEMERDIAK of Chicago, Ill., aged 48 were held on December 3rd from funeral chapel to St. Vladimir's Cath. Church. Burial was in Elmwood Cemetery. Mr. Shemerdiak died suddenly of a heart attack while at his mother's home. He was born October 27, 1908 in Hammond, Ind. He was employed as a pharmacist. He was a former football star with the West Pullman Park in the early 30's, a veteran of World War II, and active member of the Ivan Gonta Society, Branch 222 of UNA in Chicago, Ill. He is survived by wife Mary, son Peter, mother Katherine.

J. Billick, Sec.

РОМАН РІПЕЦЬКИЙ, член 121 Відд. УНСоюзу в Ром, Н. Й., помер трагічною смертю при праці 25-го листопада 1956. Покійний походив з села Лапшини, пов. Бережани, Зах. Україна. Залишив Дружину, Рідних в краю, Приятелів і Знайомих. Похорон відбувся 27-го листоп. з пох. заведення до укр. кат. церкви при великій участі Родини, Членів, Знайомих з Сиракюз, Ютики і усіх співробітників з фабрики. — В. П. П.!

О. Гадз, секр.

ТАРЗАН, ч. 3788. Визов.

Раптом Тарзан обернувся. А чей матиме він ще якусь можливість, якщо заапелює до простої логіки тубільців. — Зачекайте! — гукнув він.

— Це не справедливо приносити мене в жертву. Того, який хоче відобрати вам силу, повинен перемогти той, хто її вам дав.

— Я хотів би позмагатися з ловцем, — урочисто зробила висновок малпалюдина. — Продовжуйте церемонію! — нервово гукнув Ворд.